

Advokatrådet

ADVOKAT SAMFUNDET

Erhvervs- og Selskabsstyrelsen
Kampmannsgade 1
1780 København V

KRONPRINSESSEGADE 28
1306 KØBENHAVN K
TLF. 33 96 97 98
FAX 33 36 97 50

DATO: 25. januar 2008
J.NR.: 04-014102-07-2575
REF.: rmm-hfe

pkj@eogs.dk og nr@eogs.dk

Høring over forslag til lov om godkendte revisorer og revisionsvirksomheder mv.

Ved e-mail af 18. december 2007 har Erhvervs- og Selskabsstyrelsen anmodet om Advokatrådets bemærkninger til ovennævnte udkast.

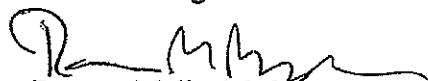
Udkastet har været behandlet i Advokatrådets Lovudvalg. Advokatrådet har følgende bemærkninger:

I henhold til lovens § 52, stk. 1 er der adgang til domstolsprøvelse af afgørelser truffet i medfør af § 8, stk. 1 men ikke afgørelser truffet i medfør af § 8, stk. 2.

Det bør derfor overvejes, om det retssikkerhedsmæssigt er forsvarligt, at der ikke er mulighed for at lade retten prøve en afgørelse truffet i medfør af § 8, stk. 2, idet der, så vidt, i modsat fald er tale om en endelighedsafgørelse.

Uagtet at stk. 2 er ganske kategorisk, kan det således ikke på forhånd afvises, at der vil kunne opstå tvivl om hvorvidt kravene i henholdsvis § 4 og § 29 er overholdt, og i sådanne tilfælde er det efter Advokatrådets opfattelse betænkeligt, at der ikke vil være adgang til at få foretaget en prøvelse af Erhvervs- og Selskabsstyrelsens vurdering.

Med venlig hilsen

Rasmus Møller Madsen

DANMARKS REDERIFORENING

(DANISH SHIPOWNERS' ASSOCIATION)

Erhvervs- og Selskabsstyrelsen
Att.: Fuldmægtig Anne Aarup Obling
Kampmannsgade 1
1780 København V

21. januar 2008

ulr/bc

Høring om forslag til lov om godkendte revisorer og revisionsvirksomheder m.v.

Vi henviser til brev pr. mail af 18. december 2007, hvormed fremsendtes udkast til forslag til lov om godkendte revisorer og revisionsvirksomheder m.v.

Vi finder det problematisk, at loven ikke siger noget om, hvad der forstås ved uafhængighed. Samtidig er bemærkningerne til § 31 skrevet således, at begrebet reelt kan forstås temmelig restriktivt set i forhold til Fondsbørsens regler om uafhængighed.

Vi mener, loven bør søge at definere "uafhængig" og sikre, at definitionen ikke bliver for restriktiv. En idé kunne være at søge at anvende Fondsbørsens definition af "uafhængig", som Fondsbørsen har i forbindelse med bestyrelsesmedlemmer generelt.

En anden måde kunne være efter ordet "uafhængigt" i lovteksten at tilføje "af virksomheder" og samtidig justere bemærkningerne til loven.

Med venlig hilsen
DANMARKS REDERIFORENING
P.D.V.

Uffe Lind Rasmussen

Erhvervs- og Selskabsstyrelsen
Kampmannsgade 1
1780 København K.

att.: Anne Aarup Obling aob@eogs.dk

Holte, 18. januar 2008

Udkast til Forslag til Lov om godkendte revisorer og revisorvirksomheder
Erhvervs- og Selskabsstyrelsens høring af 18. december 2007.

Dansk Aktionærforening anbefaler, at der stilles lidt større krav om uafhængighed og regnskabs/revisions kompetence, når mindre selskaber vil lade revisionsudvalgets opgaver udføre af den samlede bestyrelse. Der er dog tale om selskaber, der har værdipapirer optaget til handel på et reguleret marked.

Det bør være et krav, at der er mindst ét bestyrelsesmedlem, der er uafhængigt og at der er mindst ét bestyrelsesmedlem, der har kvalifikationer inden for regnskabsvæsen eller revision.

Dansk Aktionærforening kan i øvrigt tilslutte sig det foreliggende udkast til lovforslag.

Med venlig hilsen

Linda Overgaard
direktør

Dansk Aktionærforening
Holte Midtpunkt 20,3
Postboks 77
2840 Holte
Tel.: 4582 1591
E-mail: lio@shareholders.dk

Erhvervs- og Selskabsstyrelsen
Att.: Kontorchef Niels Anker Ring
nr@eogs.dk
Kampmannsgade 1
1780 København V

21. januar 2008

KML/ubr
6160-0028
ubr@danskerhverv.dk

Forslag til lov om godkendte revisorer og revisionsvirksomheder m.v.

Erhvervs- og Selskabsstyrelsen har den 20. december 2007 sendt forslag til lov om godkendte revisorer og revisionsvirksomheder m.v. i høring.

Generelle bemærkninger

Forslaget til ny revisorlov er en implementering af det nye 8. selskabsdirektiv om lovpligtig revision af årsregnskaber og konsoliderede regnskaber og bygger i vid udstrækning på Revisorkommissionens betænkning nr. 1478.

Udover direktivimplementeringen har det været Erhvervs- og Selskabsstyrelsen hensigt at fremsætte forslag til en helt ny revisorlov, som er mere systematisk og overskueligt opbygget, hvilket i vid udstrækning er lykket.

Det foreliggende forslag medfører blandt andet et ændret anvendelsesområde for loven, en rammebestemmelse om uafhængighed, en liberalisering af ejerbestemmelserne, nye krav til revisorers efteruddannelse og nye regler vedrørende kvalitetskontrol og øgede kontrolmuligheder i Erhvervs- og Selskabsstyrelsens regi.

Dansk Erhverv støtter overordnet det fremsatte lovforslag, men vi har noteret os antallet af bemyndigelser i lovforslaget til Erhvervs- og Selskabsstyrelsen, som får hjemmel til at fastsætte nærmere regler på en række områder. Sådanne bemyndigelser kan være hensigtsmæssige i visse tilfælde, men det er vigtigt at vurdere disse bemyndigelser i forhold til den samtidige tildeling af øgede tilsyns- og kontrolbeføjelser for Erhvervs- og Selskabsstyrelsen.

Specifikke bemærkninger

Dansk Erhverv har følgende specifikke bemærkninger til lovforslagets enkelte elementer.

Lovens anvendelsesområde

Det foreslåede anvendelsesområde for loven omfatter revisors afgivelse af revisionspåtegninger samt revisors afgivelse af andre erklæringer med sikkerhed, der ikke er udelukkende

bestemt til hvervgivers brug. Loven regulerer derfor alle erklæringer med sikkerhed. Med det foreslåede anvendelsesområde vil erklæringer, der ikke afgives med høj eller begrænset grad af sikkerhed, ikke længere være omfattet af en række af lovens væsentlige bestemmelser, herunder bestemmelserne om kvalitetskontrol og uafhængighed.

Hensigten om at opnå en mere entydig definition og afklaring af lovens anvendelsesområde støttes.

Det er imidlertid afgørende, at det samtidig sikres, at regnskabsbrugernes tillid til revisorerne erklæringsafgivelse og det retvisende billede bevares. Det er derfor positivt, at lovens bestemmelser vedrørende professionel kompetence, fornøden omhu, forsikring og disciplinære sanktioner tillige finder anvendelse ved revisors afgivelse af øvrige erklæringer.

Offentligt tilsyn

I 8. selskabsdirektiv anføres det, at medlemsstaterne skal etablere "effektive undersøgelses- og sanktionssystemer med henblik på at konstatere, korrigere og forhindre utilstrækkelig gennemførelse af lovpligtig revision".

Dette foreslås bl.a. udmøntet i loven ved at indføre en hjemmel for Erhvervs- og Selskabsstyrelsen til at iværksætte og gennemføre en undersøgelse, hvis der er risiko for, at en revisor eller en revisionsvirksomhed har overtrådt eller vil overtræde revisorlovgivningen.

Formålet med denne bemyndigelse til iværksættelse af særlige undersøgelser, som er at højne kvaliteten af revisors arbejde og imødegå regnskabsskandaler, støttes overordnet set.

Det er imidlertid afgørende ud fra et retssikkerhedsmæssigt synspunkt at sikre, at denne hjemmel alene anvendes i ganske særlige tilfælde, og at undersøgelser først iværksættes, såfremt der er en begrundet mistanke om uregelmæssigheder.

Endelig bemærkes det, at forslaget om at overlade afholdelsen af omkostningerne til udførelsen af det offentlige tilsyn til revisorerne ikke findes hensigtsmæssigt, idet revisorerne i forvejen dækker de eksisterende omkostninger til opretholdelsen af Revisortilsynet og disciplinærsystemet.

Uafhængig kvalitetskontrol

Det støttes, at det fremover er Revisortilsynet, der udpeger og indgår aftale med kvalitetskontrollanterne om gennemførelse af en konkret kvalitetskontrol.

Denne procedure er med til at sikre en objektiv udvælgelsesprocedure, der mindsker risikoen for interessekonflikter mellem kontrollanten og den udvalgte revisionsvirksomhed.

I de tilfælde, hvor Erhvervs- og Selskabsstyrelsen vælger at udpege andre end revisorer til at udføre en konkret kvalitetskontrol, er det af afgørende betydning, at kvalitetskontrollen i sådanne tilfælde udføres sammen med en revisor. På denne måde sikres den nødvendige

tilstedeværelse af et tilstrækkeligt fagligt niveau og relevant erfaring inden for lovpligtig revision og regnskabsaflæggelse.

Efteruddannelse

Kravene til revisorers efteruddannelse foreslås ændret således, at der indføres regler om tvungen efteruddannelse af godkendte revisorer. Herved sikres vedligeholdelsen af de godkendte revisorers teoretiske viden og faglige kvalifikationer.

Idet Foreningen af Statsautoriserede Revisorer og Foreningen Registrerede Revisorer allerede i dag stiller krav om løbende efteruddannelse, er lovforslaget i vid udstrækning en lovfæstelse af de eksisterende uddannelsessystemer.

Forslaget om at indføre en differentieret efteruddannelse afhængig af, hvilken type virksomhed revisor reviderer, kan derimod ikke støttes. Det foreslås, at det skal være muligt at indføre højere krav til efteruddannelsen for de revisorer, der reviderer virksomheder af interesse for offentligheden, som f.eks. børsnoterede og finansielle virksomheder.

Et sådant differentieret efteruddannelsessystem indebærer flere ulemper. De bredt praktiserende revisorer har på linje med revisorer, der reviderer børsnoterede virksomheder, et udtalt behov for at ajourføre og opretholde deres faglige viden. Dertil kommer, at en differentiering risikerer at devaluere den internationale anerkendelse af niveauet hos den danske revisorstand, da der på sigt vil blive forskel på det faglige niveau afhængig af, hvilke virksomheder den enkelte revisor reviderer.

I relation til forslaget om krav om indberetning af oplysninger om gennemført efteruddannelse skal det med henblik på at undgå unødige administrative byrder for virksomhederne, i stedet foreslås at revisionsvirksomhederne til enhver tid skal kunne dokumentere revisorenes efteruddannelse.

Med venlig hilsen
Dansk Erhverv

Kim Munch Lendal
Direktør

Ulla Brandt
Erhvervspolitisk konsulent

Erhvervs- & Selskabsstyrelsen

Den 21. januar 2008
KKO/MQF

Peter Kroglund Jensen

Høring om forslag til lov om godkendte revisorer og revisionsvirksomheder mv.

1. Indledning

Erhvervs- & Selskabsstyrelsen har den 18. december 2007 sendt forslag til lov om godkendte revisorer og revisionsvirksomheder mv. i høring med frist den 21. januar 2008. Dansk Industri (DI) har følgende bemærkninger til høringen.

2. DI's holdning

Lovens anvendelsesområde

Loven anvendes fortsat på al erklæringsafgivelse, dog således at det primære anvendelsesområde er erklæringsafgivelse med sikkerhed (revision og review), mens anden erklæringsafgivelse - dvs. også erklæringsafgivelse uden sikkerhed - skal være omfattet af Revisornævnet og den obligatoriske forsikring. DI kan overordnet set støtte forslaget vedrørende revisorlovens anvendelsesområde, specielt i lyset af at det tilgodeser brugernes behov og anerkender, at brugerne ikke har samme klare opfattelse af forskellen på en erklæring med sikkerhed og anden erklæringsafgivelse.

I relation til definitionen af "anden erklæringsafgivelse" så DI gerne, at også erklæringer, der "udelukkende anvendes til hvergivers eget brug" omfattes af begrebet "anden erklæringsafgivelse", idet også disse erklæringer i en række tilfælde giver brugeren indtryk af en garanti for, at arbejdet er udført i henhold til god revisionsskik og af en kvalitet, som forventes af en revisor. Det er DI's opfattelse, at der findes revisorer, der søger at undgå revisorlovens anvendelsesområde ved at afgive erklæringer, der formelt "udelukkende anvendes til hvergiver eget brug", men reelt også benyttes af tredjemand med revisors vidende.

Alternativt bør det klart fremgå, at erklæringer, der udelukkende anvendes til hvervgivers eget brug, ikke er omfattet af revisorlovens anvendelsesområde, herunder Revisornævnet. Herved bliver det tydeliggjort for brugeren, at der er tale om en erklæring, der skal tillægges lavere sikkerhed.

I lovbemærkningerne er anført en række betragtninger, specielt vedrørende sondringen mellem "erklæring" og rapport. DI er enig i, at der kan være grænsetilfælde. Eksempelvis bør det være muligt for en revisor at udarbejde faglige notater om fx skattespørgsmål og lignende og i et sådant notat konkludere på notatets indhold uden at være undergivet revisorloven. DI finder det imidlertid mest hensigtsmæssigt, at der indarbejdes en definition af begrebet "andre erklæringer" i loven eller i erklæringsbekendtgørelsen.

Efteruddannelse

Det fremgår af lovforslaget, at Erhvervs- & Selskabsstyrelsen vil fastsætte nærmere regler om efteruddannelse. DI så gerne, at generelle regler om efteruddannelse blev indføjet direkte i loven, men kan fortsat støtte, at detailregulering sker på bekendtgørelsesniveau. Såfremt revisor på særlige områder er underlagt særlige lovkrav, bør efteruddannelsen afspejle disse krav.

Revisors virksomhed mv.

Revisor er offentlighedens tillidsrepræsentant og revisorloven skal netop sikre beskyttelsen af brugerne. DI noterer sig, at det fremgår af §16, at revisor skal udføre opgaverne i overensstemmelse med god revisorskik, herunder udvise den nøjagtighed og hurtighed, som opgavernes beskaffenhed tillader. God revisorskik indebærer desuden, at revisor skal udvise integritet, objektivitet, fortrolighed, professionel adfærd, samt professionel kompetence og fornøden omhu ved udførelsen af opgaverne.

DI støtter differentieringen af kravene for de to omhandlede opgavetyper.

Revisionsprotokol

I den danske implementering af direktivet benyttes terminologien "virksomheder af interesse for offentligheden" ikke, men man valgt at videreføre den eksisterende definition med enkelte udvidelser. DI er principielt ikke positiv overfor, at lovens definition går videre end direktivet, men anerkender at der fra gang til gang tages stiling til hvilke virksomheder bestemmelsen er relevant for.

Revisors uafhængighed

DI har noteret sig, at der foreslås indført en rammebestemmelse. Dette synes uhensigtsmæssigt, idet det er en meget central del af revisorhervets rammebetingelser. Derfor bør der være mere eksplicite regler i loven.

Specielt skal DI bemærke, at det centrale forbud mod krydsende revision i den nuværende lovgivnings § 11, stk. 2, nr. 5, bør fremgå klart af loven, ligesom familiemæssige relationer (nuværende lovgivnings § 11, stk. 2, nr. 1) og forbuddet

mod at gå fra virksomhed til revisionsfirma nuværende lovgivnings § 11, stk. 2, nr. 3) bør indgå i forslaget § 24.

Revisionsudvalg

Der lægges op til, at der fremover skal nedsættes et revisionsudvalg i virksomheder, der har værdipapirer optaget til handel på et reguleret marked. I forhold til §31 skal DI venligst anmode om, at begrebet "revisors uafhængighed" gøres klarere, da det må antages, at kunne medføre fortolkningsproblemer i praksis. Dette kan eksempelvis ske ved henvisning til reglerne i § 24, men med en angivelse af hvilke forhold som et revisionsudvalg må formodes at kunne vurdere. Det er vigtigt at understrege, at man her beder én kunde vurdere, hvordan revisors uafhængighed er. Vurderingen må således forventes at være med udgangspunkt i virksomhedens/udvalgets kendskab.

Offentligt tilsyn mv.

DI anerkender, at ændringerne i 8. direktiv medfører øgede krav til kontrol og tilsyn med revisorer og revisionsvirksomheder. DI vil gerne understrege, at denne kontrol bør ske på revisionsydelsens præmisser, dvs. anerkende at et væsentligt element i revisionen er udøvelsen af revisors professionelle dømmekraft, særligt i forhold til på hvilke områder en revisionsindsats skal koncentreres i forhold til områder med lavere risiko. Dette er også den grundlæggende tankegang bag de nye revisionsprocesstandarder.

Det er derfor vigtigt, at tilsynet ikke gennem deres kontrol fremmer brugen af checklister hos revisorerne, men anerkender, at revision er en proces, der kræver en professionel dømmekraft, og at dokumentationen skal være i overensstemmelse hermed. DI skal ikke undlade at bemærke, at en revision alene udført på baggrund af en checkliste principielt har en lav værdi. Netop den professionelle dømmekraft tilføjer revisionen værdi.

Det bør i §35, stk. 1 fremgå klarere, at kvalitetskontrollanter i udgangspunkt er revisorer, der er godkendt af revisortilsynet.

I §35, stk. 3 ser DI gerne tilføjet, at erklæringer afgivet af kvalitetskontrollanter, der er revisorer, er omfattet af §1, stk. 2.

DI finder det positivt, at mindst et medlem af Revisornævnets formandsskab skal være landsdommer, jf. § 43, stk. 1.

Undersøgelser

Med lovforslaget lægges der op til en øget kontrol med revisorerne, herunder øgede formelle krav om samarbejde imellem de forskellige landes tilsyn.

DI finder det vigtigt, at myndighedernes undersøgelser iagttaget virksomhedernes retssikkerhedsmæssige stilling, herunder at der ikke udleveres forretningshemmeligheder. DI noterer sig bl.a., at der skal foreligge en retskendelse, før myndighederne kan få adgang til en revisionsvirksomhed i forbindelse med en undersøgelse.

Såfremt ovenstående giver anledning til kommentarer eller bemærkninger, er De velkommen til at kontakte undertegnede, ligesom Di naturligvis gerne deltager i et møde, såfremt dette ønskes.

Venlig hilsen

Kristian Koktvedgaard
Chefkonsulent

Morten Qvist Fog
Konsulent

Erhvervs- og Selskabsstyrelsen
Att.: Fuldmægtig, cand.jur. Anne Aarup Obling
Kampmannsgade 1
1780 København V.

21. januar 2008

Høringssvar - Forslag til lov om godkendte revisorer og revisionsvirksomheder m.v.

Dansk Landbrug og Dansk Landbrugsrådgivning, Landscentret, takker for tilsendte udkast til "Forslag til lov om godkendte revisorer og revisionsvirksomheder m.v." til høring.

Til det fremsendte udkast har vi følgende kommentarer:

Til § 17 – generelt:

Vi har med tilfredshed konstateret, at det fremsendte udkast til lovforslag medtager bestemmelsen i den nugældende lov for registrerede revisorer ansat i de landøkonomiske foreningers rådgivningskontorer, der er tilknyttet eller drives under Dansk Landbrug, jf. § 17 i udkastet.

Bestemmelsen er af overordentlig stor betydning for den rådgivningsvirksomhed, der er opbygget under Dansk Landbrug – med i alt ca. 3.500 medarbejdere, hvoraf ca. 300 er uddannede registrerede revisorer, og som udarbejder årsregnskaber for ca. 40.000 virksomheder.

Vi kan derfor fuldt ud tilslutte os, at denne bestemmelse videreføres i den nye lov.

Til § 17, stk. 2:

Vi skal på ny henstille, at bestemmelsen om, at de registrerede revisorer ansat på de landøkonomiske foreningers rådgivningskontorer kun må udføre erklæringsopgaver ("§ 1, stk. 2 opgaver") fra disse kontorer, bliver udeladt som en unødvendig og overflødig restriktion for disse revisorer.

Der ses ikke at være nogen saglig begrundelse for netop denne begrænsning.

Til § 17, stk. 3:

I det fremsendte udkast er der indføjet et nyt stk. 3, der – hvis det vedtages – vil medføre en yderligere begrænsning i mulighederne for at uddanne revisorer på de landøkonomiske foreningers rådgivningskontorer, idet ingen del af ansættelsen på disse kontorer kan medregnes til den praktiske uddannelse.

De landøkonomiske foreninger har gjort en stor indsats for at tiltrække yngre, veluddannede medarbejdere. På baggrund af denne indsats er det lykkedes at ansætte en række cand.merc., cand.merc.aud., cand.merc.jur. samt andre yngre medarbejdere med tilsvarende akademisk og teoretisk uddannelse. Ansættelse af såkaldte juniorkonsulenter har været en succes i bestræbelserne for at tiltrække yngre veluddannede medarbejdere.

Disse medarbejdere har en naturlig forventning om at blive tilbudt relevant videreuddannelse, i hvilken forbindelse uddannelse til godkendt revisor vil blive betragtet som en yderst nærliggende mulighed.

Såfremt det nye stk. 3 i udkastets § 17 bliver vedtaget, vil det betyde, at det ikke længere er muligt at indfri de naturlige forventninger til videreuddannelse til registreret revisor på de landøkonomiske foreningers kontorer.

I denne forbindelse kan det oplyses, at Dansk Landbrugsrådgivning har tradition for en omfattende efteruddannelsesaktivitet for samtlige medarbejdere. Det har derfor overordentlig stor betydning, at denne efter- og videreuddannelse kan fortsætte og samtidig forekommer attraktiv for medarbejderne i relation til en fremtidig karriere – også inden for landbrugets rådgivningsvirksomheder.

I bestræbelserne på at tiltrække nye, veluddannede medarbejdere er det naturligvis også et afgørende element, at der er mulighed for videreuddannelse inden for relevante områder.

Der er i øvrigt ingen faglige betænkeligheder ved at medregne den praktiske uddannelse på de landøkonomiske foreningers kontorer, idet disse kontorer - med op til 300 medarbejdere pr. kontor - beskæftiger sig med alle de elementer, der er afgørende for uddannelse til registreret revisor herunder "*revision af årsregnskaber, konsoliderede regnskaber eller tilsvarende regnskaber*", jf. 8. direktiv, artikel 10, pkt. 1.

Vi bemærker i denne forbindelse, at de landøkonomiske foreninger i dag er generalforsamlingsvalgte revisorer i adskillige hundrede aktie- og anpartsselskaber med aktiviteter inden for landbruget, hvorfor der for de pågældende rådgivere er rig mulighed for at opnå praktisk erfaring med selskabsregnskaber og alle øvrige arbejdsopgaver, der naturligt hører til området.

Antallet af selskaber inden for landbruget er i øvrigt markant stigende, hvorfor behovet for registrerede revisorer vil være tilsvarende stigende.

§ 17 i det fremsendte udkast er som nævnt i realiteten en videreførelse af § 6 c i den oprindelige bestemmelse for registrerede revisorer ansat i de landøkonomiske foreningers rådgivningskontorer vedtaget i 1994 og senere videreført i 2003-loven som § 12.

I Industriministeriets bemærkninger til den oprindelige bestemmelse i § 6 c fra 1994 er der vedrørende uddannelse af revisorer anført følgende: "*Da rådgivningskontorerne beskæftiger registrerede revisorer, er der mulighed for at tilbyde revisorelever en del af eller hele den praktiske uddannelse som revisor på rådgivningskontoret*", jf. betænkning afgivet af Folketingets Erhvervsudvalg den 18. maj 1994.

De forannævnte bemærkninger må anses for stadig at være gældende, og i betragtning af det betydelige antal selskabsregnskaber på de landøkonomiske foreningers kontorer vil den praktiske uddannelse fuldt ud leve op til de krav der stilles.

På ovennævnte baggrund henstilles det derfor kraftigt, at den foreslåede formulering i § 17, stk. 3, bliver udeladt, og at de landøkonomiske foreninger fuldt ud bliver anerkendt som ligeværdige uddannelsessteder.

Det er i øvrigt ikke et krav i henhold til 8. direktiv, at **hele** den praktiske uddannelse gennemføres hos en godkendt revisor. Der henvises i denne forbindelse til artikel 10, pkt. 1, i 8. direktiv, hvoraf fremgår, at "*mindst **to tredjedele** af denne praktiske uddannelse skal gennemføres hos en revisor eller et revisionsfirma, der er godkendt i en medlemsstat.*"

Det forekommer derfor at være en ganske unødvendig og ikke sagligt begrundet bestemmelse, at de landøkonomiske foreninger ikke kan uddanne registrerede revisorer.

Afslutning

Vi skal afslutningsvis bemærke, at formuleringen af lovens anvendelsesområde kunne fortjene en fornyet overvejelse.

Det fremsendte lovudkast er efter vores opfattelse i øvrigt udtryk for en betydelig gennembearbejdning af et vanskeligt lovområde, og vi kan generelt tilslutte os hovedsigtet i udkastet.

Venlig hilsen

f. Dansk Landbrug og Dansk Landbrugsrådgivning, Landscentret

Herluf Post Pedersen

Erhvervs- og Selskabsstyrelsen
Kampmannsgade 1
1780 København V

Sendt til: aob@eogs.dk

21. januar 2008

Datatilsynet
Borgergade 28, 5.
1300 København K

CVR-nr. 11-88-37-
29

Telefon 3319 3200
Fax 3319 3218

E-post
dt@datatilsynet.dk
www.datatilsynet.dk

J.nr. 2007-112-
0069
Sagsbehandler
Jesper Husmer
Pedersen
Direkte 3319 3216

Vedrørende høring om forslag til lov om godkendte revisorer og revisionsvirksomheder m.v.

Ved e-post af 18. december 2007 har Erhvervs- og Selskabsstyrelsen anmodet om Datatilsynets eventuelle bemærkninger til ovennævnte lovforslag.

I den anledning skal Datatilsynet udtale følgende:

1. Forholdet mellem tavshedspligtsreglen i forslagets § 48, stk. 1, og persondataloven¹

Det fremgår af forslagets § 48, stk. 1, at Erhvervs- og Selskabsstyrelsens ansatte, som gennem tilsynsvirksomheden får kendskab til fortrolige oplysninger, er underlagt straffelovens regler om tavshedspligt jf. straffelovens §§ 152-152 e. Det samme gælder personer, der udfører serviceopgaver for Erhvervs- og Selskabsstyrelsen som led i driften, samt eksperter, der handler på Erhvervs- og Selskabsstyrelsens vegne. Dette gælder også efter ansættelses- eller kontraktforholdets ophør.

I bemærkningerne til bestemmelsen anføres det bl.a., at bestemmelsen svarer til tavshedspligten i § 354, stk. 1, i lov om finansiel virksomhed.

Af persondatalovens § 2, stk. 1, følger, at regler om behandling af personoplysninger i anden lovgivning, som giver den registrerede en bedre retsstilling, går forud for reglerne i denne lov.

I persondatalovens forarbejder er det vedrørende § 2, stk. 1, bl.a. anført, at tavshedspligtsreglerne i den finansielle lovgivning, f.eks. bank- og sparrekaselovgivningen, vil gå forud for behandlingsreglerne i lovforslaget (persondataloven).

Da den foreslåede bestemmelse i § 48, stk. 1, efter det i lovforslaget anførte svarer til tavshedspligten i § 354, stk. 1, i lov om finansiel virksomhed, er Datatilsynet umiddelbart af den opfattelse, at forslagets § 48, stk. 1, vil medføre en snævrere adgang til videregivelse end persondatalovens § 6 for så vidt angår videregivelse af almindelige ikke følsomme personoplysninger.

¹ Lov nr. 429 af 31. maj 2000 om behandling af personoplysninger med senere ændringer.

For så vidt angår videregivelse af følsomme personoplysninger, som nævnt i persondatalovens §§ 7² og 8³, finder Datatilsynet imidlertid, at det i bemærkningerne til forslaget § 48, stk. 1, bør præciseres, hvorvidt reglen også i forhold til videregivelse af følsomme oplysninger omfattet af persondatalovens §§ 7 og 8 tiltænkes at gå forud for persondatalovens regler.

Datatilsynet skal henstille, at det i den forbindelse overvejes, om de rammer, som tavshedspligtsbestemmelsen sætter, er lige så restriktive, som persondatalovens §§ 7 og 8. Det bemærkes i den forbindelse, at persondatalovens § 7, som bygger på databeskyttelsesdirektivet⁴, ikke giver mulighed for videregivelse efter en interesseafvejning.

Hvis der tilsigtes en fravigelse af persondatalovens § 7, skal Datatilsynet henstille, at der i forbindelse med det videre arbejde med lovforslaget foretages en vurdering af forholdet til databeskyttelsesdirektivets artikel 8.

2. Revisorers videregivelse til Erhvervs- og Selskabsstyrelsen

Det fremgår af forslaget § 30, stk. 1, at revisor uanset bestemmelserne i straffelovens §§ 144, 152-152f og 155-157 kan videregive oplysninger til Erhvervs- og Selskabsstyrelsen i forbindelse med iværksættelse og gennemførelse af en undersøgelse i henhold til § 32, stk. 3.

I medfør af bestemmelsen i forslaget til § 32, stk. 3, kan Erhvervs- og Selskabsstyrelsen i forbindelse med udøvelsen af sin virksomhed efter stk. 1 og 2 indhente oplysninger hos andre danske og udenlandske kompetente myndigheder, samt forlange nødvendige oplysninger hos revisorer og revisionsvirksomheder, herunder udlevering af arbejdsrapporter og andre dokumenter vedrørende opgaver udført i henhold til lovens § 1, stk. 2.

I bemærkningerne til bestemmelsen er bl.a. anført følgende:

”De oplysninger, der kan indhentes, er ikke begrænset til mundtlige oplysninger eller redegørelser for nærmere angivne forhold. Der kan også være tale om skriftlig dokumentation, som den kompetente myndighed, revisor eller revisionsvirksomheden ligger inde med som led i udførelsen af opgaver i henhold til loven. Hos Revisortilsynet kan det således være relevant at indhente kvalitetskontrollanters erklæringer om en gennemført kvalitetskontrol, ligesom det kan være relevant at indhente den pågældende kvalitetskontrollants arbejdsrapporter vedrørende den pågældende erklæring. Hos Revisornævnet kunne det være nødvendigt at indhente en konkret afgørelse, såfremt denne undtagelsesvist er anonymiseret i forbindelse med offentliggørelsen. Hos revisorer og revisionsvirksomheder vil der typisk være tale om at indhente arbejdsrapporter og andre relevante dokumenter vedrørende udførelsen af en konkret erklæringsopgave.

² Persondatalovens § 7 omfatter oplysninger om racemæssig eller etnisk baggrund, politisk, religiøs eller filosofisk overbevisning, fagforeningsmæssige tilhørsforhold og oplysninger om helbreds- og seksuelle forhold.

³ Persondatalovens § 8 omfatter oplysninger om strafbare forhold, væsentlige sociale problemer og andre rent private forhold.

⁴ Europa-Parlamentet og Rådets direktiv 95/46/EF af 24. oktober 1995 om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger.

Det er en betingelse, at oplysningerne er nødvendige for varetagelsen af styrelsens opgaver. Det vil således alene kunne komme på tale at indhente oplysninger, hvis der er tvivl om, hvorvidt revisorlovgivningen er eller vil blive overholdt, jf. forslagets § 37, om iværksættelse og gennemførelse af en undersøgelse, samt hvis styrelsen bliver anmodet om oplysninger fra en medlemsstats kompetent myndighed eller en kompetent myndighed beliggende udenfor EU/EØS-området, jf. forslagets stk. 2, nr. 5.”

Det fremgår desuden af forslagets § 38, at Erhvervs- og Selskabsstyrelsen kan kræve alle oplysninger af revisor eller revisionsvirksomheden, herunder arbejdspapirer, revisionsprotokoller, korrespondance, samt andre dokumenter, der skønnes at være nødvendige for styrelsens afgørelse af, om der er sket eller vil ske en overtrædelse af bestemmelserne i denne lov, bestemmelser fastsat i medfør af denne lov eller bestemmelser om revisors pligter fastsat i anden lovgivning

I forarbejderne til bestemmelsen er bl.a. anført følgende:

”Det er således kvaliteten af revisors arbejde, der er i fokus for så vidt angår reglerne om et offentligt tilsyn. I forlængelse af § 37 forpligter forslagets § 38 revisorer og revisionsvirksomhederne til i forbindelse med en undersøgelse at give styrelsen de oplysninger, der må anses for at være nødvendige for at kunne vurdere, om der er sket en overtrædelse af loven eller bestemmelser udstedt i medfør af loven. Bestemmelsen er ikke afgrænset til mundtlige oplysninger eller til redegørelser, men kan også omfatte adgang til revisors arbejdspapirer, revisionsprotokoller, korrespondance eller andre dokumenter, der skønnes nødvendige til at vurdere den konkrete sag. Hvilke andre dokumenter, der kan være tale om, kan ikke entydigt fastlægges, men der skal være tale om konkrete dokumenter, der anses at have betydning for, at styrelsen kan træffe afgørelse i den konkrete sag.”

Datatilsynet går ud fra, at de nævnte materialer, som kan kræves fra revisorer og revisionsvirksomheder, kan indeholde oplysninger om fysiske personer, f.eks. kunder eller ansatte hos revisorens klienter.

Revisorers behandlinger er underlagt persondataloven, uanset om der er tale om oplysninger, der behandles ved brug af edb eller i manuelle sager. I den private sektor omfatter persondataloven således også manuel systematisk behandling (herunder manuelle sager), hvis der indgår oplysninger om personers private eller økonomiske forhold eller i øvrigt oplysninger om personlige forhold, som med rimelighed kan forlanges unddraget offentligheden. Dette gælder dog ikke reglerne i persondatalovens kapitel 8 og 9.

Datatilsynet vurderer umiddelbart, at en revisors behandlinger af personoplysninger sker på vegne af dennes klienter. Revisors besiddelse af eventuelle personoplysninger i forbindelse med udførelsen af en opgave for en klient, vil efter tilsynets umiddelbare opfattelse primært ske som databehandler⁵ på klientens vegne, og revisor vil ikke være berettiget til at anvende oplysninger til andre formål, end udførelsen af opgaven for den pågældende klient. I det omfang revisor f.eks. som følge af lovkrav foretager en selvstændig behandling

⁵ I lovens § 3, nr. 5, defineres "databehandleren" som den fysiske eller juridiske person, offentlige myndighed, institution eller ethvert andet organ, der behandler oplysninger på den dataansvarliges vegne.

af klientens oplysninger, vil revisor imidlertid efter Datatilsynets opfattelse være selvstændigt dataansvarlig⁶ for denne behandling.

Datatilsynet skal understrege, at persondatalovens grundbetingelser, som bygger på databeskyttelsesdirektivet, skal iagttages. Herudover skal lovens og databeskyttelsesdirektivets behandlingsbetingelser for forskellige kategorier af personoplysninger iagttages.

Persondatalovens § 5 indeholder en række grundlæggende principper for den dataansvarliges behandling, herunder indsamling, ajourføring, opbevaring m.v. af oplysninger. Disse krav skal altid være opfyldt.

Af § 5, stk. 2, følger, at indsamling af oplysninger skal ske til udtrykkeligt angivne og saglige formål, og at senere behandling ikke må være uforenelig med disse formål.

De videregivelser til Erhvervs- og Selskabsstyrelsen, som der påtænkes skabt mulighed for med lovforslaget, vil kunne indebære, at oplysninger, som revisor behandler som led i sin udførelse af opgaver for en klient, videregives til et helt andet formål, nemlig til brug for Erhvervs- og Selskabsstyrelsens opgaver som tilsyn.

Datatilsynet skal derfor anbefale, at det i forbindelse med lovforslagets videre behandling overvejes, om denne brug af eventuelle personoplysninger, som revisor ligger inde med, ligger inden for rammerne af persondatalovens § 5, stk. 2, og den tilsvarende bestemmelse i databeskyttelsesdirektivet.

Datatilsynet skal endvidere anbefale, at det overvejes hvorledes videregivelsen til Erhvervs- og Selskabsstyrelsen i praksis kan afgrænses til de oplysninger, der er nødvendige for styrelsen. Dette er f.eks. relevant, hvis materialet indeholder personoplysninger, som ikke er nødvendige for styrelsen. Det bør i den forbindelse overvejes, om sådanne personoplysninger skal anonymiseres eller eventuelt erstattes med pseudonymer. Datatilsynet skal herved henvise til persondatalovens § 5, stk. 3, hvorefter oplysninger, som behandles, skal være relevante og tilstrækkelige og ikke omfatte mere, end hvad der kræves til opfyldelse af de formål, hvortil oplysningerne indsamles, og de formål, hvortil oplysningerne senere behandles. Denne regel om proportionalitet og pligt til at minimere databehandlingen bygger ligeledes på databeskyttelsesdirektivet.

3. Videregivelse til myndigheder inden for Danmark

Reglerne om videregivelse til andre offentlige myndigheder i Danmark er fastsat i forslaget § 48, stk. 4, nr. 1-3.

⁶ I lovens § 3, nr. 4, defineres "den dataansvarlige" som den fysiske eller juridiske person, offentlige myndighed, institution eller ethvert andet organ, der alene eller sammen med andre afgør, til hvilket formål og med hvilke hjælpemidler der må foretages behandling af oplysninger.

De videregivelser til andre myndigheder end Erhvervs- og Selskabsstyrelsen, som der påtænkes skabt mulighed for med lovforslaget, vil kunne indebære, at oplysninger, som Erhvervs- og Selskabsstyrelsen behandler som led i sine opgaver som tilsyn, og som oprindeligt blev behandlet af revisor som led i sin udførelse af opgaver for en klient, videregives til et helt andet formål, nemlig andre myndigheders opgaveløsning.

Efter Datatilsynets opfattelse rejser dette særligt spørgsmål om foreneligheden med oplysningernes oprindelige formål, for så vidt angår videregivelse til myndigheder, som ikke indgår som en del af det offentlige tilsyn med revisorer og revisionsvirksomheder. Der kan f.eks. efter forslaget til § 48, stk. 4, nr. 2, ske videregivelse til Fondsrådet, og efter § 48, stk. 4, nr. 3, kan der ske videregivelse til andre offentlige myndigheder, herunder anklagemyndigheden og politiet.

I forarbejderne hertil er anført:

”Nr. 2 præciserer, at fortrolige oplysninger kan videregives til andre offentlige myndigheder, herunder anklagemyndigheden og politiet. Oplysningerne kan bl.a. forestilles brugt til efterforskning og strafforfølgning af strafbare forhold, der er omfattet af straffeloven eller tilsynslovgivningen, det vil sige love, der administreres af offentlige tilsynsmyndigheder, eksempelvis Finanstilsynet. Afgørelse af, om der foreligger en overtrædelse af tilsynslovgivningen eller straffeloven, kræver ofte en grundig efterforskning og bevisbedømmelse, førend det endeligt kan fastslås, at en overtrædelse foreligger. Erhvervs- og Selskabsstyrelsen har i langt de fleste tilfælde hverken hjemmel til eller mulighed for at foretage en sådan efterforskning. Som følge heraf er bestemmelsen foreslået således, at fortrolige oplysninger også kan videregives til brug for efterforskningen af en formodet lovovertrædelse af tilsynslovgivningen eller straffeloven.

Nr. 3 foreslår, at styrelsen skal have mulighed for at videregive fortrolige oplysninger til Fondsrådet samt dets sekretariat, der administreres af både Finanstilsynet samt Erhvervs- og Selskabsstyrelsen, til brug for efterforskning af forhold, der falder inder under Fondsrådets tilsynsvirksomhed efter værdipapirhandelsloven. Der henvises i den forbindelse til § 83 i værdipapirhandelsloven.”

Datatilsynet skal anbefale, at det i forbindelse med lovforslagets videre behandling overvejes, om de beskrevne videregivelser af eventuelle personoplysninger ligger inden for rammerne af persondatalovens § 5, stk. 2, og den tilsvarende bestemmelse i databeskyttelsesdirektivet.

4. Videregivelse til myndigheder inden for EU

Det følger af forslagets § 48, stk. 4, nr. 4, at oplysninger kan videregives til tilsynsmyndigheder for revisorer og revisionsvirksomheder i andre lande inden for EU, i EØS-lande eller i lande, som Fællesskabet har indgået aftale med, under forudsætning af, at modtagerne af oplysninger kun anvender disse til varetagelsen af deres opgaver.

Såfremt det er hensigten at skabe en hjemmel til videregivelse af følsomme personoplysninger omfattet af persondatalovens §§ 7 eller 8, uanset om der er hjemmel i persondatalovens videregivelsesregler, skal Datatilsynet anbefale, at det tydeliggøres i lovforslaget, at der etableres en sådan særlovshjemmel,

og at det overvejes, om dette er inden for rammerne af databeskyttelsesdirektivet.

Hvis dette ikke er tilfældet, sætter persondatalovens regler grænser for, hvornår der vil kunne ske videregivelse. Navnlig for så vidt angår følsomme oplysninger må det antages, at videregivelsesmulighederne er begrænsede.

Videregivelse vil kunne ske med udtrykkeligt samtykke fra den person, oplysningerne vedrører, eller hvis videregivelsen er nødvendig for, at et retskrav kan fastlægges, gøres gældende eller forsvares, jf. § 7, stk. 2, nr. 1. og 4.

Videregivelse af oplysninger om strafbare forhold, væsentlige sociale problemer og andre rent private forhold vil desuden kunne ske, hvis videregivelsen sker til varetagelse af private eller offentlige interesser, der klart overstiger hensynet til de interesser, der begrundet hemmeligholdelse, herunder hensynet til den, oplysningen angår, jf. § 8, stk. 2, nr. 2.

Det er Datatilsynets opfattelse, at videregivelse i henhold til persondatalovens § 8, stk. 2, nr. 3, udelukkende kan ske, når det er nødvendigt for udførelsen af en *dansk* myndigheds virksomhed. Tilsynet finder derfor ikke, at der i medfør af denne bestemmelse kan ske videregivelse af oplysninger til andre medlemslande.

5. Videregivelse til myndigheder i tredjelande

Det fremgår af forslaget § 48, stk. 4, nr. 5, at der kan ske videregivelse af oplysninger til tilsynsmyndigheder for revisorer og revisionsvirksomheder i andre lande unde for Den Europæiske Union, til brug for varetagelse af deres funktion inden for offentligt tilsyn, kvalitetskontrol eller i forbindelse med en undersøgelse, jf. dog stk. 5 og 6.

Af stk. 5 fremgår bl.a., at videregivelse alene kan ske, hvis der er indgået aftale om gensidighed med det pågældende land, hvis formålet med anmodningen kan retfærdiggøres, under forudsætning af, at modtagerne er underlagt en lovbestemt tavshedspligt og kun kan anvende oplysningerne til varetagelse af deres funktion, samt hvis videregivelsen sker i overensstemmelse med lov om behandling af personoplysninger.

For så vidt angår behandlingshjemlen kan Datatilsynet henvise til det, som er anført under punkt 3 i forhold til videregivelse til myndigheder i EU.

Derudover skal Datatilsynet henlede opmærksomheden på persondatalovens § 27, hvorefter der kun må overføres oplysninger til et tredjeland, såfremt dette land sikrer et tilstrækkeligt beskyttelsesniveau, jf. dog stk. 3.

Efter § 27, stk. 3, kan overførsel bl.a. ske hvis overførslen er nødvendig eller følger af lov eller bestemmelser fastsat i henhold til lov for at beskytte en vigtig samfundsmæssig interesse eller for, at et retskrav kan fastlægges, gøres gældende eller forsvares, jf. stk. 3, nr. 4.

6. Offentliggørelse af undersøgelsesresultater, herunder evt. om overtrædelse af lovgivningen

Efter forslaget § 41 kan Erhvervs- og Selskabsstyrelsen bestemme, at resultatet af undersøgelsen i henhold til § 40 skal offentliggøres, og i hvilken form offentliggørelsen skal ske. Offentliggørelsen sker på Erhvervs- og Selskabsstyrelsens hjemmeside.

I bemærkningerne til bestemmelsen anføres det, at offentliggørelse af resultatet kan have stor præventiv værdi overfor revisorerne og revisionsvirksomhederne. Samtidig har det også stor betydning for tilliden til det offentlige tilsynssystem, og dermed for tilliden til revisorerhvervet. Offentliggørelse vil imidlertid også kunne komme på tale med henblik på at varetage revisionsvirksomhedens interesse. Det kunne forekomme i en situation, hvor der i offentligheden verserer "rygter" om revisionsvirksomheden, men hvor resultatet af undersøgelsen viser, at der ikke er hold i sådanne rygter. Erfaringer vil vise, i hvilket omfang der er behov for at offentliggøre resultatet af undersøgelser. Hvis der i resultatet af undersøgelsen henvises til en specifik kunde, eller resultatet i øvrigt indeholder oplysninger af fortrolig karakter, vil sådanne oplysninger dog ikke indgå i det offentliggjorte resultat af undersøgelsen. Spørgsmålet om en offentlig myndigheds adgang til at offentliggøre resultatet af et tvangsindgreb skal som udgangspunkt afgøres efter de almindelige regler om tavshedspligt i forvaltningsloven og straffeloven samt persondataloven. Offentliggørelse skal således respektere de gældende regler om tavshedspligt.

Det står i ikke Datatilsynet ganske klart, hvilke nærmere oplysninger der vil kunne blive offentliggjort efter forslaget § 41. Tilsynet skal således anbefale, at dette tydeliggøres.

Da forslaget bl.a. omtaler offentliggørelse af manglende efterlevelse af påbud efter § 40, som er strafsanktioneret efter § 42, lægger Datatilsynet til grund, at den påtænkte offentliggørelse vil kunne omfatte oplysninger om strafbare forhold.

I det omfang, der indgår oplysninger om personers strafbare forhold, skal Datatilsynet henlede opmærksomheden på persondatalovens § 8, stk. 2, hvorefter oplysninger om strafbare forhold som udgangspunkt ikke må videregives. Videregivelse kan dog ske, såfremt en af betingelserne i § 8, stk. 2, nr. 1-4 er opfyldt. Herudover følger det af § 8, stk. 6, at videregivelse i øvrigt kan finde sted, hvis betingelserne i § 7 er opfyldt.

Det er Datatilsynets umiddelbare vurdering, at disse betingelser ikke er opfyldt i forbindelse med offentliggørelse af oplysninger om navngivne personer (revisorer), som har overtrådt lovgivningen.

I den forbindelse skal Datatilsynet henlede opmærksomheden på, persondatalovens § 2, stk. 1, og forarbejderne til denne bestemmelse om forholdet mel-

lem persondataloven og anden lovgivning. Konsekvensen af reglen er, at persondataloven går forud for regler om behandling af personoplysninger i anden lovgivning, som giver den registrerede en dårligere retsstilling end persondataloven. Dette glæder dog ikke, hvis den dårligere retsstilling har været tilsigtet og i øvrigt ikke strider mod databeskyttelsesdirektivet.

I forbindelse med Folketingets behandling af forslaget til lov om behandling af personoplysninger (L147, 1999-2000) tilkendegav Justitsministeriet i et svar på et spørgsmål (nr. 3⁷) fra Folketingets retsudvalg, at for så vidt angår "nye særlovsbestemmelser" - dvs. om særlovsbestemmelser, der træder i kraft efter ikrafttrædelsen af loven om behandling af personoplysninger - bør der i forslaget til særloven eller i bemærkningerne hertil udtrykkeligt tages stilling til, om den registrerede skal have en dårligere retsstilling end den, der er fastsat i den generelle lov om behandling af personoplysninger.

Datatilsynet skal derfor henstille, at det tydeliggøres i lovforslagets bemærkninger, hvorvidt der tilsigtes en fravigelse af persondataloven. Såfremt dette er tilfældet, skal Datatilsynet desuden henstille, at Erhvervs- og Selskabsstyrelsen foretager en vurdering af, hvorvidt den ønskede lovregel om offentliggørelse af oplysninger er forenelig med databeskyttelsesdirektivet⁸. Erhvervs- og Selskabsstyrelsen må navnlig foretage en vurdering i forhold til direktivets artikel 8, stk. 4-6. Ud over, at der i den nationale lovgivning skal gives tilstrækkelige, specifikke garantier som beskrevet i direktivets artikel 8, stk. 5, skal Datatilsynet henlede opmærksomheden på forpligtelsen til at underrette kommissionen i artikel 8, stk. 6.

7. Afsluttende bemærkninger

Datatilsynet forudsætter i øvrigt, at persondatalovens bestemmelser iagttages i forbindelse med den praktiske gennemførelse af ordningen, herunder reglerne om oplysningspligt og indsigtsret.

Det bemærkes for en god ordens skyld, at det følger af persondatalovens § 57, at der ved udarbejdelse af bekendtgørelser, cirkulærer eller lignede generelle retsforskrifter, der har betydning for beskyttelse af privatlivet i forbindelse med behandling af personoplysninger, skal indhentes en udtalelse fra Datatilsynet.

⁷ L 147 bilag 17. Justitsministeriets svar på spørgsmål om ministerens kommentar til notat fra Det Retsvidenskabelige Institut B.

⁸ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv af 24. oktober 1995 om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger (direktiv 95/46/EF).

Kopi af dette brev sendes til Justitsministeriets Lovafdeling til orientering.

Med venlig hilsen

Lena Andersen
Kontorchef

DISCIPLINÆRNÆVNET

FOR STATS-AUTORISERED E OG REGISTRERED E REVISORER

Høringssvar vedrørende forslag til ny revisorlov.

Med mail af 21. december 2007 har Disciplinærnævnet fra Erhvervs- og Selskabsstyrelsen modtaget forslag til lov om godkendte revisorer og revisionsvirksomheder m.v. til høring.

Disciplinærnævnet har med tilfredshed noteret,

at nævnet efter forslaget skifter navn til Revisornævnet, og at ét medlem af formandskabet efter § 43, stk. 1, skal være landsdommer.

Disciplinærnævnet har i øvrigt følgende bemærkninger til lovforslaget:

Vedrørende § 1, stk.2.

I bemærkningerne til § 1 side 48 anføres det, at

”Andre erklæringer omfatter de erklæringer, som revisor afgiver som syns- og skønsmand udpeget efter retsplejelovens regler eller hvor revisor er udpeget som kurator efter konkurslovens regler. Det er således uden betydning i forhold til revisorlovens anvendelsesområde, hvilken lovgivning, der regulerer revisors arbejde, og hvilken instans, der har udpeget revisor. Det afgørende er, om revisor afgiver en erklæring med sikkerhed eller uden sikkerhed, som ikke er til hvervgivers eget brug. Hvis dette er tilfældet, er revisors erklæring omfattet af revisorloven.”

Disciplinærnævnet skal i denne forbindelse henvise til 2 afgørelser, hvor der skete afvisning, idet sådanne erklæringer ikke sås omfattet af nævnets kompetence. Det drejer sig om sagerne 27/2006-S og 48/2006-R afsagt henholdsvis den 21. august 2007 og den 27. august 2007.

I 27/2006-S var der klaget over en syns- og skønsmand udmeldt af Østre Landsret. Det fremgår af Disciplinærnævnets præmisser, at udmeldelsen er sket efter retsplejelovens regler, der indeholder regler om skønsmændens habilitet, og at klager over syns- og skønsmænds fremgangsmåde ved deres forretning fremsættes over for den ret, hvor afhjemlingen skal ske. Det fremgår videre af præmisserne, at syns- og skønsmændene er udmeldt ved en juridisk afgørelse, der kunne være genstand for kære.

I 48/2006-R var der klaget over 4 registrerede revisorer i forbindelse med afgivelsen af en tillidsmandsberetning, som blev fremlagt i skifteretten sammen med et akkordforslag, og som ikke var udarbejdet af de indklagede personligt, men derimod af en af revisionsfirmaets andre medarbejdere, der var partner i firmaet uden selv at være registreret revisor. Det fremgår af Disciplinær-

nævnets præmisser, at den pågældende var beskikket som tillidsmand i henhold til konkurslovens § 164, at klagen vedrørte et hverv, som han var udmeldt til af skifteretten, at udmeldelsen var en juridisk afgørelse, der kunne være genstand for appel, at han som tillidsmand var underlagt konkurslovens regler om uafhængighed, og at fejl ved udførelsen af hvervet i første række kunne rejses over for skifteretten.

Det hedder herefter afsluttende i præmisserne i begge sager:

Ved den nuværende revisorlov fra 2003 skete der i forhold til den tidligere revisorlovgivning en begrænsning af det lovregulerede område og som en konsekvens heraf en tilsvarende begrænsning af nævnets saglige kompetence. Således som revisorloven nu er affattet, omfatter loven og dermed nævnets kompetence ikke enhver virksomhed, der udøves af en statsautoriseret (eller registreret) revisor.

Om afgrænsningen af revisorlovens område over for det judicielle område anførtes følgende i Revisorkommissionens betænkning nr. 1411/2002, som revisorloven i det væsentlige bygger på (s. 153 i tilknytning til forslaget om ophævelse af § 8 i den tidligere lov om statsautoriserede revisorer):

”... Bestemmelsen gælder alene for statsautoriserede revisorer. Efter kommissionens opfattelse skal revisorlovgivningen ikke regulere domstolenes virke, og denne del af bestemmelsen synes derfor overflødig. Spørgsmålet om istandbringelse af akkorder er reguleret i forbindelse med forslagets uafhængighedsbestemmelser og er i øvrigt reguleret i konkursloven.

Revisorkommissionen foreslår derfor, at bestemmelsen ikke medtages i forslaget til ny revisorlov.”

Det findes herefter bedst stemmende med revisorloven og dennes forarbejder, at klagen, der reelt udspringer af utilfredshed med den af domstolene udpegede skønsmand og dennes udførelse af hvervet, ikke kan anses for omfattet af Disciplinærnævnets kompetence. Nævnet afviser derfor sagen.

Så vidt nævnet kan se, er der intet anført i betænkning 1478/2006, som støtter lovforslagets ovenfor citerede bemærkninger på side 48. Nævnet skal ikke undlade at pege på, at det er forbundet med principielle betænkeligheder og forekommer i bedste fald usædvanligt at etablere en ordning, hvorefter nævnet som administrativt organ skal virke som en slags ”overinstans” for domstolene. Nævnet skal på den baggrund foreslå, at det i bemærkningerne præciseres, at revisors erklæring vedrørende en syns- og skønforretning eller vedrørende et konkursbo til brug for skifteretten ikke er omfattet af nævnets (saglige) kompetence.

Vedrørende § 1, stk. 3.

Disciplinærnævnet skal påpege, at det forhold, at nævnet er kompetent i området for § 1, stk. 3 erklæringer, må forudses at give problemer i relation til afgrænsningen til på den ene side § 1, stk. 2 erklæringer (med sikkerhed) og på den anden side over for rådgivning, ligesom det ene eksempel på en § 1, stk. 3 erklæring, der er nævnt i bemærkningerne (side 52 Erklæring om assistance med udarbejdelse af budgetter), kan indeholde både en erklæringsdel med sikkerhed og en erklæringsdel

uden sikkerhed, jf. revisionsstandard 3400 vedrørende erklæring på fremadrettede finansielle oplysninger, hvor der afgives erklæring med sikkerhed vedrørende ledelsens budgetforudsætninger og erklæring uden sikkerhed om, hvorvidt resultaterne i de fremadrettede finansielle oplysninger kan opnås.

Det vil ligeledes være vanskeligt at udfinde en "god skik" på området, der ikke er dækket af revisionsstandarder, og hvor der alene efter bemærkningerne (side 50) skal udvises professionel kompetence og fornøden omhu.

Vedrørende § 44, stk. 2 og 4.

Efter disse bestemmelser kan Revisornævnet begrænse en revisors eller en revisionsvirksomheds "adgang til at udøve lovpligtig revision eller frakende godkendelsen". Bortset fra at ordet "godkendelsen" har erstattet ordet "beskikkelsen", er formuleringen identisk med formuleringen af frakendelsesbestemmelsen i den nuværende lov og med formuleringen i de tidligere love om statsautoriserede revisorer og om registrerede revisorer. Revisornævnet skal foreslå, at bestemmelsen om at begrænse revisors eller revisorvirksomhedens adgang til at udøve lovpligtig revision udgår, således alene bestemmelsen om at frakende godkendelsen bibeholdes. Adgangen til at udøve lovpligtig revision er alene en del af erklæringsområdet i § 1, stk. 2, og det er vanskeligt at forestille sig, at Revisornævnet vil frakende en revisor eller en revisionsvirksomhed adgangen til at udøve lovpligtig revision, men tillade at den pågældende fortsat kan afgive andre erklæringer med sikkerhed efter § 1, stk. 2. Dette vil også svare til den adgang til at fratage en revisor godkendelsen, som i § 8, stk. 1, er tillagt Erhvervs- og Selskabsstyrelsen.

Vedrørende bemærkningerne til lovforslagets § 56, stk. 4.

Denne bestemmelse er indholdsmæssigt identisk med den nuværende lovs § 30, stk. 4. Ved fortolkningen af denne bestemmelse er Disciplinærnævnet stedse gået frem efter princippet i straffelovens § 3, og har konstateret, at der er sket en tilsidesættelse af de pligter, som stillingen som revisor medfører, men har ladet den forskyldte straf bortfalde. Nævnets præmisser i den slags sager har typisk har været formuleret omtrent som i 22/2004-S, der er afsagt den 20. april 2005:

"I det omfang, nævnet har fundet, at indklagede efter den dagældende lov har handlet i strid med god revisorskik, har forholdene således ikke sammenhæng med revisors opgaver i henhold til den nugældende lovs § 1, stk. 2. Såfremt de kritisable forhold havde fundet sted efter lovens ikrafttræden, ville der ikke have været tale om en tilsidesættelse af revisors pligter. Det følger af princippet i straffelovens § 3, at den disciplinærstraf, som indklagede i medfør af den tidligere lov om statsautoriserede revisorer har forskyldt, herefter bortfalder."

Bemærkningerne til § 56, stk. 4, er temmelig klare og vil forhindre det resultat, som en anvendelse af straffelovens § 3 fører til. Dette begrundes bl.a. i bemærkningerne med, at straffelovens § 3 ikke direkte finder anvendelse på disciplinæransvaret (s. 128). Det er lovgivers kompetence at sætte straffelovens almindelige regel ud af funktion ved en anden og senere lov som revisorloven, men vi finder principielt fortolkningen i bemærkningerne til § 56, stk. 4, meget uheldig. Vi har i nævnet stedse anvendt straffelovens regler og principper analogt – endog i en sådan grad, at vi udelod ordet "analogt" og nærmest tog for givet, at der gjaldt det samme for strafansvar som for disciplinæransvar. Det ville være i klar modstrid med denne mangeårige, klare praksis og opfattelse i nævnet, hvis § 3 ikke skulle være afgørende for vores behandling af overgangsproblemet. En anvendelse af

§ 3 vil typisk være til den indklagedes fordel i en situation som den foreliggende, hvor det strafbares område begrænses med den nye lov. Der er efter vores mening reelt ubegrundet og at vende tingene på hovedet, når bemærkningerne lægger op til, at spørgsmål om straf (ved tiltalerejsning og en almindelig straffesag) skulle afgøres under den for tiltalte gunstige anvendelse af § 3, medens der skulle ses bort fra § 3 ved afgørelsen af det i praksis for indklagede langt alvorligere spørgsmål om disciplinærstraf. Vi skal derfor henstille, at bemærkningerne til § 56, stk. 4, ændres således, at en fortsat anvendelse af princippet i straffelovens § 3 kan finde sted.

Såfremt dette ikke måtte blive resultatet, skal vi henstille, at det kommer til at fremgå direkte af § 56, stk. 4, at princippet i straffelovens § 3 ikke finder anvendelse ved Revisornævnets behandling af klagesager.

Den 20. februar 2008

V. O. Rasmussen
Formand

Foreningen af Statsautoriserede Revisorer

Kronprinsessegade 8, 1306 København K. Telefon 33 93 91 91
Telefax nr. 33 11 09 13 e-mail: fsr@fsr.dk Internet: www.fsr.dk

Erhvervs- og Selskabsstyrelsen
Kampmannsgade 1
1780 København V

Att. Peter Kroglund Jensen

E-mail: PKJ@eogs.dk

22. januar 2008

JS (X:\Faglig\HORSVAR\2007\H170-07.doc)

Erhvervs- og Selskabsstyrelsen har ved e-mail den 18. december 2007 fremsendt udkast til Forslag til Lov om godkendte revisorer og revisionsvirksomheder m.v. i høring.

Foreningen af Statsautoriserede Revisorer takker for muligheden for at kommentere udkastet, idet det dog må bemærkes, at høringsfristen har været for kort.

Foreningen har med tilfredshed noteret, at revisionsdirektivet nu implementeres i den danske lovgivning – og at det sker i form af en helt ny og samlet lov.

Lovudkastet fastsætter som noget nyt regler for revisors efteruddannelse. Foreningen kan ikke støtte forslaget om lempeligere krav til efteruddannelse for visse revisorer end hvad, der anbefales af den internationale revisororganisation IFAC. Efteruddannelsen er afgørende for at vedligeholde revisorerne høje faglige niveau og sikre kvaliteten af revisorerne arbejde.

Det fremsendte lovudkast giver med ikke mindre end 20 bemyndigelsesbestemmelser Erhvervs- og selskabsstyrelsen meget vide rammer til at fastsætte regler om endog meget væsentlige forhold, fx revisors uafhængighed, revisionsvirksomhedernes kvalitetsstyring samt om kvalitetskontrollen. Foreningen finder det hensigtsmæssigt såfremt Styrelsens bemyndigelse afgrænses i de situationer.

Overordnede bemærkninger til lovudkastet

Lovudkastet er i vid udstrækning baseret på de anbefalinger, som Revisorkommissionen har anført i betænkning nr. 1478 samt efterfølgende drøftelser om lovens anvendelsesområde. Det forekommer hensigtsmæssigt, at Erhvervs- og Selskabsstyrelsen har besluttet at fremlægge et udkast til en helt ny lov frem for at tilpasse den eksisterende.

Det fastlagte anvendelsesområde synes at være afbalanceret mellem ønsket om klarhed og brugerbeskyttelse. Det kan imidlertid ikke udelukkes, at der fortsat vil være en række

afgrænsningsproblemer og uklarhed om, hvorvidt rapporter m.v. vil være omfattede af § 1, stk. 3, selvom det i bemærkningerne til § 1 er forsøgt at forklare forskellen på en "erklæring" og en "rapport" samt at præcisere, at rapporter ikke er omfattet af loven.

Omfanget af bemyndigelser til at fastsætte nærmere regler

Udkastet indeholder i lighed med den nuværende revisorlov fra 2003 en række bemyndigelser til Erhvervs- og Selskabsstyrelsen til at fastsætte nærmere regler – i mange tilfælde om meget væsentlige forhold. Det er naturligt, at lovgiver på et område som revisorreguleringen foretager delegation i relation til fastsættelse af detailregler m.v. Det indebærer mange fordele, men på væsentlige områder bør omfanget af delegationen være nærmere fastlagt i lovgivningen. Dette synes særligt påkrævet med de nye og vidtgående beføjelser, der tillægges Erhvervs- og Selskabsstyrelsen. I vedhæftede bilag 1 er oplistet de bemyndigelser, FSR har noteret sig indeholdt i lovudkastet.

En række af disse bemyndigelser er uproblematisk og naturlige og adskiller sig materielt ikke fra den nuværende revisorlov. Med den forstærkede rolle, Erhvervs- og Selskabsstyrelsen tillægges i henhold til lovudkastet, er det imidlertid vigtigt, at styrelsen ikke fremtræder som både lovgivende og udøvende magt. Det bør derfor overvejes, om omfanget af delegation ikke skal afgrænses mere i loven, og om lovforslagets bemærkninger i øget grad kan præcisere formålet. Det gælder eksempelvis adgangen i § 24, stk. 5, til at fastsætte regler for revisors uafhængighed, i § 28 om indholdet af kvalitetsstyringssystemet og i § 34, stk. 3, hvor Erhvervs- og Selskabsstyrelsen bemyndiges til at udarbejde nærmere regler for kvalitetskontrollen og betalingen for denne.

Bemyndigelsen i § 41 til at Erhvervs- og Selskabsstyrelsen kan bestemme, om resultatet af en undersøgelse skal offentliggøres, og i hvilken form offentliggørelsen skal ske, giver anledning til at bemærke, at vi finder, at kriterierne herfor må være meget klare.

Kvalitetskontrollen

Minimumskravene til kvalitetskontrollen fremgår af direktivets artikel 29 og indeholder bl.a. krav om, at de personer, der udfører kvalitetskontrollen, skal have tilstrækkelig faglig uddannelse og relevant erfaring inden for lovpligtig revision og regnskabsaflæggelse kombineret med specifik træning i kvalitetssikringskontrol. Vi har med tilfredshed noteret os, at kravet er indarbejdet i lovudkastets § 35, stk. 1. Det bør imidlertid også sikres, at kravet opfyldes i de tilfælde, hvor Erhvervs- og Selskabsstyrelsen i konkrete sager udpeger andre end revisorer, jf. bestemmelsens sidste punktum. Vi skal derfor foreslå, at sidste punktum ændres til: "Erhvervs- og Selskabsstyrelsen kan i konkrete sager udpege andre end revisorer som kvalitetskontrollanter til sammen med disse at foretage kvalitetskontrollen".

Det skal bemærkes, at området for den offentlige kvalitetskontrol i lovudkastet begrænses i forhold til de nugældende regler, hvorfor den foreningsbaserede kontrol formodes at få et større omfang.

Foreningen af Statsautoriserede Revisorer foretager, som bekendt, i dag en foreningsbaseret kvalitetskontrol af de opgaver, som medlemsvirksomhederne beskæftiger sig med, og som ikke er omfattet af den offentlige kvalitetskontrol. Den foreningsbaserede kvalitetskontrol foretages af samme kontrollanter, som udpeges af Revisortilsynet til at foretage den offentlige kontrol. Dette er en praktisk og effektiv foranstaltning. Vi skal derfor anmode om, at de nærmere regler, der skal udarbejdes for kvalitetskontrollen, tager højde for, at disse to systemer koordineres og vi går ud fra, at bl.a. FSR inddrages i udarbejdelsen af disse regler.

Vi skal henlede opmærksomheden på, at udtrækningen af firmaer til kvalitetskontrollen finder sted pr. 1. marts, og aftaleskemaer for 2008-kontrollen skal foreligge 1. april 2008. Det ses

ikke, at ikrafttrædelsesbestemmelserne tager højde for disse forhold. Det bør præciseres i ikrafttrædelses- og overgangsbestemmelserne, at den nugældende ordning – herunder godkendelse af kontrollanterne - gælder for 2008. I modsat fald ser vi en risiko for, at der vil opstå usikkerhed om kvalitetskontrollen i 2008.

Efteruddannelse

Foreningen af Statsautoriserede Revisorer skal udtrykke en særlig bekymring over udkastets forslag om differentieret efteruddannelse.

I lovens § 4, stk. 2, bemyndiges Erhvervs- og Selskabsstyrelsen til at fastsætte regler for et differentieret uddannelsesniveau, (der menes formentlig efteruddannelsesniveau) for de revisorer, der udfører revisions- eller erklæringsopgaver for de i § 21, stk. 3, omhandlede virksomheder og andre revisorer. Det fremgår af bemærkningerne til bestemmelsen, at ideen er, at efteruddannelseskra­vet til "andre revisorer" skal være mindre, så det f.eks. kun udgør halvdelen af den tid, der kræves for revisorer, der udfører opgaver for "§ 21, stk. 3 virksomheder". En sådan differentiering indebærer en risiko for, at godkendte revisorer opdeles i et A- og et B-hold.

Revisionsdirektivet indeholder ikke bestemmelser om lempeligere krav til efteruddannelse af en del af de godkendte revisorer. Det fremgår af direktivets artikel 13, at efteruddannelsesprogrammer skal sikre, at revisorerne kan bevare bl.a. deres teoretiske viden på et tilstrækkeligt højt niveau. Kravene til revisors teoretiske viden fremgår af direktivets artikel 7 at være "de forhold, der er relevante for udøvelse af lovpligtig revision". Disse er nærmere specificeret i artikel 8.

Det er vor opfattelse, at efteruddannelseskra­vet, som direktivet pålægger medlemsstaterne at overholde, forudsætter at den teoretiske viden, der er relevant for udøvelse af lovpligtig revision, skal sikres bevaret hos samtlige de godkendte revisorer.

Den internationale revisororganisation IFAC har, som det fremgår af bemærkningerne til lovbestemmelsen, udarbejdet retningslinier for medlemmernes efteruddannelse. Det er disse krav, som internationalt er anerkendte minimumskrav til revisors efteruddannelse. En bestemmelse om at godkendte, danske revisorer skulle kunne nøjes med at opfylde halvdelen af de internationale minimumskrav til efteruddannelse, vil devaluere danske revisors internationale anerkendelse og tilliden til disses kvalifikationer.

En eventuel differentiering af efteruddannelsesnivea­uet bør derfor som minimum kræve IFACs krav overholdt af alle godkendte revisorer. Det skal bemærkes, at IFACs standarder gælder for alle typer af revisionsvirksomheder, uanset størrelse og klientsammensætning.

Det skal tilføjes, at Revisorkommissionen i betænkning nr. 1478 har anbefalet, at de danske regler lægger sig op ad revisorforeningernes krav til efteruddannelse, idet disse lever op til internationale standarder. Revisorkommissionen bemærker endvidere, at der inden for alle liberale erhverv er ved at blive gennemført en omfattende efteruddannelse, som formentlig ikke vil blive mindre omfattende fremover, da efteruddannelse ligeledes er indeholdt i "velfærdsreformen".

Det fremgår af bemærkningen til bestemmelsen, at hensigten er, at revisionsvirksomhederne skal indberette oplysninger om efteruddannelse i Revireg. Hertil skal bemærkes, at et sådant krav kan ses som en øget administrativ byrde for revisionsfirmaerne. Det bør overvejes at lade firmaerne opbevare oplysninger, der så kan påses opbevaret ved kvalitetskontrollen.

Generelle bemærkninger til udkastet

Lovudkastet anvender konsekvent begrebet "årsrapport" som genstand for revisionen. I udkast til forslag til ændring af årsregnskabsloven ændres "årsrapport" til "årsregnskab" som konsekvens af den foreslåede ophævelse af revisionspligten for ledelsesberetningen. Udkastet til Lov om godkendte revisorer bør tilsvarende tilpasses. Det skal i den forbindelse bemærkes, at ændringen enkelte steder vil nødvendiggøre yderligere præciseringer, f.eks. i § 20 (se bemærkning til den specifikke bestemmelse).

"§ 21, stk. 3 virksomheder" benævnes nogle steder "virksomheder, der er af interesse for offentligheden" og andre steder "særlig betydningsfulde virksomheder". Det anbefales konsekvent at anvende samme terminologi og at denne baseres på 8. direktiv.

Specifikke bemærkninger til lovudkastet

Bemærkninger, der har til formål at tydeliggøre anvendelsesområdet for en lovbestemmelse, er afgivet nedenfor, selvom bestemmelsen findes i tilsvarende ordlyd i den eksisterende lovgivning.

Til § 1, stk. 3:

I forbindelse med udarbejdelse af denne nye bestemmelse foreslås en sproglig forbedring, således at sidste del af sætningen formuleres: "...tillige anvendelse ved revisors afgivelse af andre erklæringer, der i øvrigt kræves i henhold til lovgivningen og andre erklæringer, der ikke udelukkende er til hvergivers eget brug".

Til § 1, stk. 4:

For at fjerne tvivl om, hvorvidt revisors eventuelle fritidsaktiviteter som revisor for den lokale spejderklub og lignende er omfattet af lovens bestemmelser, kunne i 1. linie tilføjes efter "der er godkendt i henhold til § 3,": "og som optræder i egenskab af at være godkendt". (For yderligere begrundelse henvises til kommentaren til § 53, stk. 4).

Til § 16, stk. 2:

Det fremgår af bestemmelsen, at det skal oplyses i erklæringen, hvis revisor *ikke* er uafhængig ved udførelsen af opgaverne. I henhold til danske og internationale standarder skal det normalt fremgå, at revisor er uafhængig. Det bør derfor overvejes, om det altid skal fremgå, hvorvidt revisor er uafhængig eller ej.

Til § 19, stk. 1:

Bestemmelsen om, at kun revisorer må afgive revisionspåtegninger på regnskaber, er klar og hensigtsmæssig, men vi må gøre opmærksom på, at eksempelvis fondsregnskaber kan revideres (og påtegnes) af en godkendt forvaltningsafdeling, og regnskaber for idrætsforeninger og klubber m.m., der ikke er omfattet af lovpligtig revision, formodes fortsat at kunne revideres (og påtegnes) af ikke-godkendte revisorer. Det bør endvidere fremgå, hvorvidt en ikke-lovbestemt intern revisor kan afgive en revisionspåtegning på et årsregnskab.

Til § 20, stk. 1:

Det forventes, at "årsrapport" i revisorloven ændres til "årsregnskab" som konsekvens af ændringen i årsregnskabsloven, jf. vore generelle bemærkninger til lovudkastet. Konsekvensændringen skaber samtidig behov for en yderligere tilretning af bestemmelsen i § 20 stk. 1, hvor det fremgår af bemærkningerne til bestemmelsen, at begrebet "årsrapport" er anvendt for at præcisere, at revisor fremover kun har pligt til at føre en revisionsprotokol, hvis revisionen vedrører en "årsrapport".

Til § 20, stk. 3:

Der omtales i punkt 1, at revisor bl.a. skal oplyse om "fejl eller mangler". Det foreslås, at sådanne rapporteringspligter afstemmes med kravene i danske og internationale revisionsstandarder om revisors pligt til at rapportere om ikke-korrigerede fejl og mangler samt om korrigerede forhold m.v.

I punkt 2) kræves oplysning om forhold, som "normalt må forventes at have betydning". Vi finder, at der er tale om en skærpet formulering i forhold til den nugældende "normalt må forventes at være nødvendigt". – Af lovbemærkningen til bestemmelsen kan ikke ses begrundelse for at anvende en anden ordlyd af bestemmelsen. Bestemmelsen kunne i øvrigt med fordel gøres mere præcis.

Til § 20, stk. 5:

Den indbyrdes sammenhæng mellem § 20, stk. 3 og stk. 5 bør afklares, så det fremgår mere klart, hvilke rapporteringspligter revisor har i forhold til revisionen af koncernregnskabet.

Til § 21, stk. 1 og 2:

Det skal bemærkes, at oplysningskravet i protokollen, som det er formuleret, ikke er tilstrækkeligt for bestyrelsen til at overvåge og kontrollere revisors uafhængighed, jf. kravet i § 31, stk. 2, nr. 4, idet dette tillige vil omfatte ydelser leveret fra netværksfirmaer.

Det fremgår af lovudkastet, at datterselskaber, der i sig selv anses for betydelige (overstiger kriterierne i § 21, stk. 3 nr. 5), omfattes af reglerne, hvilket forekommer overflødigt.

Til § 21, stk. 3:

Bestemmelsen, som den er formuleret, rammer meget bredt, f.eks. vil revisorer for andelskasser og små provinssparekasser blive omfattet af reglerne om "rapport om gennemsigtighed" i § 27 m.m. Er der proportionalitet mellem det mål, der skal tilgodeses og de byrder, der lægges på en række mindre virksomheder, som omfattes af bestemmelsen?

Til § 23, stk. 1:

Det bør fremgå, hvornår opbevaringsperioden på 5 år begynder.

Til § 23 stk. 3:

Bestemmelsen om, at (koncern)revisor skal opbevare et eksemplar af dokumentationen, herunder arbejds papirer, for det udførte revisionsarbejde i dattervirksomheden af betydning for revisionen af koncernregnskabet, hvis der ikke er indgået aftale om fyldestgørende og ubegrænset adgang til dokumentationen savner en uddybning i lovbemærkningerne. Vi finder, at det bør præciseres, hvilken dokumentation, der anses "af betydning" for revisionen (i direktivet anvendes "relevans" for koncernrevisionen) eksempelvis ved henvisning til Revisionsstandard 600 "anvendelse af anden revisors arbejde". Koncernrevisor vil i overensstemmelse med RS 600 typisk opbevare opsummerende notater, erklæringer fra datterselskabsrevisor om udførte arbejdshandlinger vedrørende væsentlige regnskabsposter og lignende, der har relevans for koncernrevisionen, hvorimod datterselskabsrevisors arbejds papirer forbliver hos datterselskabsrevisor.

Det kan i praksis være vanskeligt at få udleveret datterselskabsrevisors arbejds papirer, når der ikke er indgået aftale om udlevering af arbejds papirer med det pågældende tredjeland.

Det skal tilføjes, at arbejds papirer fra datterselskabsrevisorer i tredjelande af sproglige årsager også kan være uegnede til formålet.

Til § 24, stk. 3:

I bestemmelsen opremses en række trusler mod revisors uafhængighed, heriblandt "fortrolighed" og "tillid" (der er de officielle oversættelser af direktivets "familiarity" og "trust"). I almindeligt sprogbrug forekommer disse ikke at være uafhængighedstrusler.

"Fortrolighed" nævnes i § 16, stk. 1, som er en af grundpillerne i "god revisorskik", hvorfor det kan virke forvirrende at anvende ordet som en trussel i relation til uafhængighedsbestemmelsen i § 24.

Vi kan derfor foreslå, at "fortrolighed" og "tillid" ændres til "nære personlige, herunder familiære, relationer" eller lignende.

Til § 25:

I bemærkningen anføres det i afsnittet, der begynder med "Med hensyn til spørgsmålet om rotation "nedad" i koncernen..." anføres i sidste sætning: "en moderselskabsrevisor kan således ikke vælges som revisor i en dattervirksomhed, der er væsentlig i forhold til koncernen." Modsætningsvis kan dette læses, som om det er foreneligt med rotationsreglerne at blive valgt til revisor i dattervirksomheder, der ikke er væsentlige. Det skaber behov for en definition af "væsentlig" og vil i øvrigt kunne være i strid med såvel de danske retningslinier for revisors etiske adfærd som IFACs Code of Ethics for Professional Accountants.

Til § 28, stk. 2:

En "servicebemærkning": "fastsatte" skal ændres til "fastsætte".

Til § 31:

Kravet om at mindst ét medlem af revisionsudvalget henholdsvis bestyrelsen, skal være uafhængigt og have kvalifikationer inden for regnskabsvæsen eller revision, indebærer en risiko for, at virksomhederne kun vælger ét medlem, der besidder de nævnte kompetencer. FSR kan henvise til anbefalingerne fra Komiteen for god selskabsledelse, der omtaler kravene til udvalgets samlede sagkundskab og erfaring.

Man synes ved formulering af bestemmelsen at have fået elimineret den i direktivteksten indarbejdede mulighed for at tage eksterne medlemmer ind i revisionsudvalgene. Det bør overvejes, om det er hensigtsmæssigt og rimeligt for selskaberne at udelukke den mulighed, idet det skal præciseres, at de ansvarsmæssige konsekvenser samtidig bør belyses.

Til § 35, stk. 1:

I bestemmelsens sidste punktum skal vi foreslå, at det tilføjes, at Erhvervs- og Selskabsstyrelsen i konkrete sager kan udpege andre end revisorer til *sammen med disse* at foretage kvalitetskontrollen, jf. vore overordnede bemærkninger. Herved sikres, at der altid er kontrollanter i teamet, som har den tilstrækkelige uddannelse og erfaring.

Til § 37 og § 38:

Det fremgår af bestemmelserne, at Erhvervs- og Selskabsstyrelsen kan iværksætte og gennemføre en undersøgelse, hvis Styrelsen vurderer, at der er en **risiko for**, at en revisor eller revisionsvirksomhed **vil overtræde** bestemmelser i henhold til loven. Det forekommer at være et ret løst grundlag for en undersøgelse og således tvivlsomt, om begrundelsen er i overensstemmelse med lov om retssikkerhed. Der er heller ikke i lovbemærkningerne anført klare kriterier for, hvornår Styrelsen kan vurdere, at der er en risiko for, at loven vil blive overtrådt. En begrundet mistanke burde være et minimumskrav. Vi kan i øvrigt ikke udlede af direktivets artikel 32, at denne form for undersøgelser skal finde sted, uden at revisorer eller revisionsvirksomheder er involverede, som det anføres i bemærkningerne til bestemmelsen.

Der savnes en uddybning i lovbemærkningerne om bestemmelsen i § 37, stk. 1, 2. sætning vedr. erklæringer iht. § 1, stk. 3.

Til § 53, stk. 4:

Det fremgår af bestemmelsen, at en revisor, der uden at være tilknyttet en revisionsvirksomhed, udfører de i § 1, stk. 2, omhandlede opgaver, kan straffes med bøde eller fængsel i indtil 4 mdr.

I lyset af, at godkendte revisorer i deres fritid kan være valgt uden for deres professionelle virke som revisorer i sportsklubber, spejderforeninger og lignende og afgiver revisionspåtegning på en klubs eller forenings regnskab, bør det i bemærkningerne til § 53, stk. 4, præciseres, at den alene gælder, når den pågældende revisor underskriver sig i sin egenskab af henholdsvis statsautoriseret eller registreret revisor.

Til §§ 54 og 55: Der savnes ikrafttrædelsesbestemmelser for igangværende kvalitetskontrol der, jf. vore overordnede bemærkninger til lovforslaget, er igangsat men ikke færdiggjort for 2008, når loven træder i kraft.

Til § 55, stk. 2:

Det fremgår ikke helt klart af lovbestemmelsen, hvordan 7-års periodens ikrafttræden ved rotation fastlægges for virksomheder, der omfattes af § 21, stk. 3, nr. 3. Bestemmelsen kunne med fordel tydeliggøres.

Kommentarer til "Bemærkninger til lovforslaget"

Til afsnit 3.3.3, Uafhængighed, skal bemærkes, at de internationale krav allerede i dag er implementeret i de danske revisorforeningers revisionsstandarder. (Revisionsstandarderne anvendes både af medlemmer af FRR og af FSRs egne medlemmer (ca. 95 % af de statsautoriserede revisorer er medlemmer af FSR)).

Bemærkningen på side 37 om Revisionsudvalg giver udtryk for, at der ikke findes regler om revisionsudvalg i gældende dansk ret. Det skal bemærkes, at Københavns Fondsbørs anbefaler revisionsudvalg som led i god selskabsledelse, hvilket kunne anføres i lovbemærkningerne.

Kommentarer til "Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser"

Side 44, 1. afsnit "Det vurderes at være uhensigtsmæssigt..."

Man får det indtryk, at erklæringen skal være "med sikkerhed" for at revisor er uafhængig, men efter vor opfattelse kan hvervgiver eller bruger altid stille krav til revisor om uafhængighed, når der udføres "andre opgaver", så som aftalte arbejdsopgaver.

Bemærkningerne til § 1, side 46 under overskriften "Begrebet erklæring":

I sidste punkt står "Disciplinærnævnet". Det må ved en fejl ikke være blevet konsekvensrettet til "Revisornævnet".

Side 46, under overskriften "Begrebet "hvervgiver"":

1. afsnit

Det anføres, at ved revision af årsrapporter i aktie- og anpartsselskaber er det typisk bestyrelsen, der er hvervgiver, selvom det kan være generalforsamlingen, der vælger revisor.

Vi er ikke enige heri. Det er selskabets aktionærer, der vælger revisor på generalforsamlingen, og den uafhængige revisors erklæring om revision af årsregnskabet stiles til hvervgiver, dvs. "aktionærerne".

5. afsnit:

Det anføres sidst i afsnittet, at revisor "afviser at afgive en konklusion". Gældende revisionsstandarder benytter formuleringen: "at konklusion ikke kan afgives".

Side 47, sidste afsnit og side 48 øverst:

FSR finder det hensigtsmæssigt, at definitionen indsnævres, men det synes ikke klart, hvilke kriterier der har ligget til grund for denne indsnævring. Det er vanskeligt at se, hvorfor et likvidationsregnskab ikke længere er et regnskab, ligesom det ikke er åbenbart, at en åbningsbalance skal falde uden for denne definition. Omvendt nævnes en delårsrapport

positivt som et regnskab, uanset at denne efter IAS 34 kan udarbejdes "condensed" og altså ikke er et fuldt regnskab.

Side 48, sidste afsnit før de otte punkter med eksempler på erklæringer:

Det anføres, at hvis modtagerne af rapporter ønsker, at revisor i forbindelse med afgivelse af en rapport også tilfører rapporten yderligere troværdighed, for at konklusionen ikke indeholder fejlinformation, må modtageren af rapporten kræve, at den forsynes med en erklæring med sikkerhed fra revisor. En sådan situation kan efter omstændighederne være selvrevision, idet revisor formodes at have udarbejdet rapporten, og derfor er eksemplet ikke velvalgt. Til illustration: Revisor udarbejder en rapport om værdiansættelse af en virksomhed og erklærer sig derefter om den med sikkerhed.

Side 49 øverst; de sidste to punkter i fortsættelse af side 48:

Erklæring vedrørende "syn- og skønsforretning" og "vedrørende et konkursbo" er ikke gode eksempler på erklæringer omfattet af § 1, stk. 2. Revisor kan som udgangspunkt ikke afgive erklæring om det arbejde (værdiansættelser/vurderinger), han selv har udført. Det foreslås derfor, at det konkret må afgøres, om erklæringen er omfattet af bestemmelsen eller ej.

Side 51 øverst (sætningen begynder side 50 nederst)

Det oplyses, at andre personer end godkendte revisorer **også som i dag** vil kunne udtale sig om eksempelvis resultatet af en opgave vedrørende assistance med regnskabsopstilling af en årsrapport, der efter årsregnskabsloven er undtaget fra revisionspligt. Oplysningen om praksis stemmer ikke overens med Styrelsens notat af 28. april 2007, der nederst side 5 om "Praksis om fravælgelse af revisionspligt" oplyser:

Det er fortsat kun statsautoriserede og registrerede revisorer, der kan underskrive lovpligtige revisionspåtegninger på årsrapporter, der indsendes til Erhvervs- og Selskabsstyrelsen. Tilsvarende gælder for revisionspåtegninger afgivet i forbindelse med frivillig revision samt andre erklæringer til årsrapporter, der udarbejdes efter årsregnskabsloven og indsendes til Erhvervs- og Selskabsstyrelsen. Dette gælder således også frivillige erklæringer om assistance med opstilling af årsrapporten for virksomheder, som er undtaget for revisionspligt.

Baggrunden herfor er, at brugerne af årsrapporter med frivillige erklæringer, dvs. såvel frivillige revisionspåtegninger som andre erklæringer, skal kunne have samme tillid til sådanne frivillige erklæringer som til de lovpligtige erklæringer.

Til § 16,

nederst side 72, sidste sætning:

Rækkefølgen for uddybning af "god revisorskik" er uheldig, idet revisionsstandarder og revisionsvejledninger er den primære kilde, og derfor bør nævnes først.

Øverst side 74:

Selvom der ikke er krav i loven om, at revisor skal have et kvalitetsstyringssystem for opgaver omfattet af lovens § 1, stk. 3, så findes der krav om et sådant i RS 1, der gælder for medlemmer af FSR (og FRR).

Til § 18, side 76:

Det bemærkes, at meddelelsespligten gælder "både ved revision eller om assistance med regnskabsopstilling", men ifølge § 18 stk. 1 gælder bestemmelsen for erklæringer efter lovens § 1, stk. 2 og altså ikke assistance med regnskabsopstilling.

Til § 18, side 78:

FSR finder redegørelsen noget uklar. Anvendelsen af "relevant information" i stedet for § 18, stk. 2's "relevante oplysninger", bidrager hertil. Det ville være ønskeligt med eksempler på "relevante oplysninger". FSR finder, at fratrædende revisor skal medvirke konstruktivt ved et revisorskifte, men at det f.eks. må være muligt at afgive oplysninger på et møde mellem den tiltrædende og fratrædende revisor og at udlevering af fratrædende revisors arbejds papirer kun i undtagelsestilfælde skal kunne kræves af den tiltrædende revisor.

Til § 23, side 87:

Det anføres i lovbemærkningens fjerde afsnit, at revisor skal være opmærksom på, at arbejds papirer også gennemgås i forbindelse med den lovpligtige kvalitetskontrol og i forbindelse med f.eks. en undersøgelse i henhold til § 37, hvorfor koncernrevisor må vurdere, om dokumentationen er tilstrækkelig i situationer, hvor det ikke nødvendigvis vil være en "erfaren revisor", der gennemgår det af koncernrevisor udførte arbejde.

Et sådant krav er ikke acceptabelt. Dokumentationen skal ikke udarbejdes, så enhver skal kunne forstå den. Revisors dokumentationer udarbejdes i overensstemmelse med RS 230 og skal ifølge denne bl.a. tjene til at sætte en *erfaren revisor*, som ikke har forudgående tilknytning til revisionen, i stand til at udføre kvalitets sikrings gennemgang. Hvis revisor skal tilpasse dokumentationen således, at enhver kan forstå den, vil der blive tale om en betydelig forøgelse af revisors arbejde og dermed også en fordyrelse, dvs. en administrativ byrde for revisors kunde.

Der stilles krav til kvalitetskontrollanterne om, at disse personer skal have tilstrækkelig faglig uddannelse og relevant erfaring inden for revision og regnskabs aflæggelse samt til kvalitetskontrol (lovens § 35). Tilsvarende kvalifikationer må forudsættes hos personer, der foretager undersøgelser i henhold til § 37. Vi antager derfor, at det må bero på en fejl, at den ovenfor citerede bemærkning er blevet indføjet.

Til § 24:

De bemærkninger og gode eksempler, der er til den nugældende lovbestemmelse om revisors uafhængighed, kan hensigtsmæssigt indarbejdes i kommende regler. Første afsnit øverst på side 91 (sætningen starter nederst side 90 med "i forhold til den...") giver måske bedre mening, hvis "betydelig" ændres til "ubetydelig".

Til § 25:

Bemærkningerne kan hensigtsmæssigt afstemmes med IFACs "Code of Ethics for Professional Accountants".

Til § 31, side 101:

I bemærkningerne til § 31, stk. 3, bør det omtales, hvorledes der skal ageres, såfremt bestyrelsen ikke følger revisionsudvalgets indstilling om valg af revisor – ellers er bestemmelsen uden indhold.

Til § 34, side 109:

Det fremgår af bemærkningens næstsidste afsnit, at kvalitetskontrollanterne skal foretage en vurdering af, om revisors betaling for opgaven står i et rimeligt forhold til opgavens udførelse. "Et rimeligt forhold" er ikke noget objektivi t mål, og det er svært at se, hvordan kvalitetskontrollanterne skal kunne foretage en sådan vurdering. Hvis der ønskes en vurdering

af honoraret, bør det være en vurdering af, hvorvidt det "er åbenlyst urimeligt i forhold til opgaven" eller at et for lavt honorar har haft indflydelse på, at der ikke er udført tilstrækkeligt arbejde.

Til § 39, side 115:

Det anføres i 1. afsnit øverst side 115: "Adgangen til revisionsvirksomheder kræver derfor som udgangspunkt, at styrelsen forudgående indhenter en retskendelse". Det fremgår af loven, at adgangen til virksomheden forudsætter indhentet retskendelse, hvorfor "som udgangspunkt" forekommer misvisende.

Til §§ 57-60:

Der savnes eksempler på, hvilke forhold, der kan begrunde afsættelse af revisor, og hvad konsekvenserne er, hvis begrundelsen ikke er acceptabel.

---oo0oo---

Såfremt der er spørgsmål i forbindelse med ovenstående, står foreningen naturligvis gerne til rådighed for en uddybning heraf.

Med venlig hilsen

Judith Skou
fagdirektør

Bilag 1 til Bemærkninger til udkast til forslag til Lov om godkendte revisorer og revisionsvirksomheder:

FSR har noteret sig bemyndigelser i lovforslagets:

- § 2, stk. 2, om regler for det offentlige register over godkendte revisorer m.m.,
- § 4, stk. 2, om regler for efteruddannelse og kontrol deraf,
- § 11, stk. 2, om regler for anmeldelse og registrering af revisorer, etablerede i et andet EU-, EØS-land eller Schweiz,
- § 12, stk. 2, om krav til oplysninger, som disse udenlandske revisorer skal give modtagere af erklæringer,
- § 13, stk. 5, om regler for udøvelse af revisionsvirksomhed i forskellige virksomhedsformer,
- § 15, stk. 5, om betingelser for registrering af revisorer fra 3. lande, der afgiver revisionspåtegning på virksomheder fra 3. lande, som har værdipapirer optaget til handel i Danmark,
- § 16, stk. 3, om Styrelsens adgang til at fastsætte nærmere etiske regler og regler for udførelse af revisionsopgaver, samt for afgivelse af revisionspåtegninger og andre erklæringer med sikkerhed,
- § 24, stk. 5, om revisors uafhængighed og sikkerhedsforanstaltninger, der kan træffes for at afhjælpe denne, samt om selvrevision og egeninteresse,
- § 28, stk. 2, om indholdet af revisionsvirksomhedernes kvalitetsstyringssystem,
- § 31, stk. 8, Bemyndigelse til Økonomi- og erhvervsministeren at fastsætte regler om revisionsudvalg i virksomheder, der er underlagt tilsyn af Finanstilsynet,
- § 33, stk. 5, om eksamen for statsautoriserede og registrerede revisorer,
- § 34, stk. 3, om reglerne for kvalitetskontrollen og betalingen for denne,
- § 37, stk. 3, om iværksættelse og gennemførelse af undersøgelser,
- § 39, stk. 3, om deltagelse af personale fra udenlandske myndigheder ved undersøgelser,
- § 41, om offentliggørelse af resultatet af en undersøgelse – herunder i hvilken form,
- § 43, stk. 7, om regler for gebyr ved indgivelse af klager til Revisornævnet,
- § 48, stk. 6, bestemmelser om betingelserne for videregivelse af oplysninger til tilsynsmyndigheder for revisorer i 3. lande,
- § 49, stk. 5, om regler for udveksling af oplysninger med myndigheder i andre EU-, EØS-lande og Schweiz,
- § 50, stk. 1, adgang til at fastsætte gebyr for finansiering af kvalitetskontrol, undersøgelses- og disciplinærsystemet, samt
- § 50, stk. 2, om udenlandske revisorer, der lejlighedsvist afgiver erklæringer, skal betale gebyr til finansiering af Revisornævnet.

Foreningen af Statsautoriserede Revisorer

Erhvervs- og Selskabsstyrelsen
Kronprinsessegade 8, 1306 København K. Telefon 33 93 91 91
Telefax nr. 33 11 09 13 e-mail: fsr@fsr.dk Internet: www.fsr.dk

Erhvervs- og Selskabsstyrelsen
Kampmannsgade 1
1780 København V

Att.: Peter Kroglund Jensen

E-mail: pkj@eogs.dk

9. februar 2008

[jis/osj/lsj x/faglig/HORSVAR/2007/H170-07a.doc](#)

Vedr.: Udkast til ny revisorlov – Supplerende høringsvar fra FSR

Foreningen af Statsautoriserede Revisorer (FSR) har den 22. januar 2008 fremsendt høringsvar på udkast til forslag til lov om godkendte revisorer og revisionsvirksomheder m.v.

Efter fremsendelse af høringsvaret er FSR blevet opmærksom på et yderligere forhold, som foreningen finder anledning til at kommentere.

Det fremgår af lovbemærkningerne til § 6 (side 59 i høringsudkastet), at: ”Den foreslåede bestemmelse i forslaget til § 6, hvorefter revisor efter en frivillig deponering ikke må bruge betegnelsen ”statsautoriseret revisor” ... enten i sammenhæng eller forkortet form er en stramning i forhold til gældende praksis. Forslaget medfører, at en statsautoriseret revisor, som frivilligt har deponeret godkendelsen, ikke længere må benytte betegnelsen ”statsautoriseret revisor med deponeret godkendelse”... i forretningsforhold ... Hvis en revisor med deponeret godkendelse ønsker at oplyse om sin uddannelse i forretningsforhold, kan betegnelsen ”revisor, cand.merc.aud.” anvendes, hvis vedkommende har denne uddannelse”.

FSR står uforstående over for dette forslag til stramning af Erhvervs- og Selskabsstyrelsens praksis, der relaterer sig til § 8 i den gældende revisorlov, og som viderefører en mangeårig praksis efter § 7 i den tidligere lov om statsautoriserede revisorer (1967-loven).

Fra styrelsens praksis (bl.a. skrivelse af 20. juni 1994, j.nr. 94-38.821) kan henvises til følgende:

”Betegnelsen skal skrives helt ud, dvs. ”statsautoriseret revisor med deponeret beskikkelse”, når betegnelsen benyttes i andet end rent private forhold. Den ved skrivelse af 8. maj 1990 omtalte betegnelse ”Bankdirektør, statsautoriseret revisor” på visitkort o.lign. må kun benyttes i private forhold.

I underskriftsforhold må betegnelsen derimod skulle skrives helt ud, dvs. ”statsautoriseret revisor med deponeret beskikkelse”, så det står klart for tredjemand, at revisor ikke pt. er i besiddelse af beskikkelsen. Det samme gælder, hvis det ovennævnte visitkort udleveres i forretningsmæssige sammenhænge”.

ERHVERVS- OG SELSKABSTYRELSEN

FSR skal henstille til, at ovennævnte praksis kan videreføres.

FSR skal her henvise til, at den årelange praksis efter revisorlovens § 8 (tidligere § 7) har været – og er – til stor nytte for mange af FSR's medlemmer og for brugerne af ydelser fra disse medlemmer. Det er således en stadig større del af de statsautoriserede revisorer – og dermed af FSR's medlemmer – der fra tid til anden deponerer beskikkelsen, og mange af disse medlemmer har et berettiget – og i mange år af Erhvervs- og Selskabsstyrelsen anerkendt - behov for at tilkendegive deres baggrund som statsautoriseret revisor. Eksempelvis kan nævnes, at interne revisorer, økonomidirektører, videnskabelige medarbejdere på uddannelsesinstitutioner m.fl. har behov for – og meget ofte i praksis - bruger betegnelsen.

Det kan oplyses, at der er ca. 1.300 statsautoriserede revisorer med deponeret beskikkelse, heraf er der formentlig over 700 erhvervsaktive, som hvis lovforslaget med de anførte bemærkninger bliver vedtaget, fremover vil være afskåret fra at benytte den gennem mange år anerkendte titel: "Statsautoriseret revisor med deponeret beskikkelse".

Betegnelsen "Statsautoriseret revisor med deponeret beskikkelse", har en højere informationsværdi, og er efter FSR's opfattelse, langt mere retvisende at bruge end f.eks. betegnelsen "revisor, cand.merc.aud." I den praktiske del af uddannelsen til statsautoriseret revisor og ved den afsluttede revisoreksamen hos Revisorkommission indgår en lang række yderligere teoretiske og praktiske forhold, herunder en samlet bedømmelse af revisors teoretiske og praktiske evner og erfaring fra relevante arbejdsområder, som ikke er nødvendige for at opnå en cand.merc.aud.

Med venlig hilsen

Judith Skou
fagdirektør